

Art. 2. Podczas trwania stanu wojennego zobowiązania pieniężne wszelkiego rodzaju wyrażone w złotych w złocie płatne są w złotych w stosunku: jeden złoty w złocie równy jednemu złotemu.

Art. 3. 1. We wszystkich przypadkach, gdy zastrzeżenie o płatności wierzytelności zagranicznymi monetami złotymi lub według równowartości złota w zagranicznej jednostce pieniężnej jest ważne w myśl przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 czerwca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 509), a wierzytelność ta jest płatna na obszarze Państwa Polskiego, dłużnik może podczas trwania stanu wojennego zapłacić ją pieniędzmi polskimi według równowartości nominalnej kwoty zagranicznych jednostek pieniężnych, w których dana wierzytelność została wyrażona wprost lub też w sposób pośredni w następstwie zastrzeżenia o środkach lub sposobie jej zapłaty.

2. Dzień, z którego kurs zagranicznych jednostek pieniężnych przyjmuje się za podstawę do obliczenia w pieniądzu polskim równowartości objętych przepisem ustępu poprzedzającego wierzytelności, określają przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 czerwca 1934 r. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 509).

Art. 4. 1. W zawieranych podczas trwania stanu wojennego umowach zapłata za świadczenia może być określana tylko w złotych.

2. Umowy zawarte wbrew przepisowi ustępu poprzedzającego i określające zapłatę za świadczenia w walucie zagranicznej lub w stosunku do innego niż pieniądz miernika wartości, są z samego prawa nieważne.

3. Przepis artykułu niniejszego stosuje się do umów, zawieranych pomiędzy stronami mającymi miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju, zaś do umów o sprzedaż, najem lub dzierżawę nieruchomości położonych w kraju — bez względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę stron.

Art. 5. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrom Skarbu i Sprawiedliwości.

Art. 6. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Stawoj Sładkowski*

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*

553

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 2 września 1939 r.

o amnestii.

Na podstawie art. 79 ust. (2) ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

Art. 1. 1. Puszczą się w niepamięć i przebacza popełnione przed dniem 31 sierpnia 1939 r.:

- 1) wykroczenia zwykłe;
- 2) wykroczenia skarbowe;
- 3) przestępstwa podatkowe, za które grozi w myśl ustawy kara nie wyższa niż 3.000 złotych grzywny.

2. Puszczą się w niepamięć i przebacza popełnione przed dniem 31 sierpnia 1939 r. przestępstwa, określone:

- 1) w art. 43, 45, 46 i 47 kodeksu karnego wojskowego, jeżeli sprawca nie zbiegł poza granice Państwa i przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu znalazł się w rozporządzeniu władzy celem uregulowania swego stosunku do służby wojskowej;
- 2) w art. 44 § 2 kodeksu karnego wojskowego, oraz w art. 173 ust. (1) lit. a) lub ust. (2) ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r.

o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 220), jeżeli sprawca przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu znalazł się w rozporządzeniu władzy celem uregulowania swego stosunku do służby wojskowej.

3. W sprawach o przestępstwa, określone w ust. 1 i 2, nie wszczyna się postępowania, wszczęte postępowanie podlega umorzeniu, kary w całości lub w części niewykonane oraz nieściągnięte koszty sądowe i nawiązki darowuje się; prawomocne orzeczenie co do przypadku przedmiotów i narzędzi przestępstwa podlega jednak wykonaniu, jak również można orzec przepadek tytułem środka zabezpieczającego.

Art. 2. W sprawach o zbrodnie i występki, które popełnione zostały przed dniem 31 sierpnia 1939 r. oraz należą do właściwości sądów powszechnych i wojskowych:

- 1) darowuje się kary grzywny oraz kary pozbawienia wolności orzeczone w rozmiarze nie powyżej roku;

- 2) łagodzi się o połowę kary pozbawienia wolności orzeczone w rozmiarze powyżej roku, lecz nie ponad 5 lat;
- 3) łagodzi się o jedną trzecią część kary pozbawienia wolności orzeczone w rozmiarze powyżej 5 lat, lecz nie ponad 10 lat.

Art. 3. W sprawach o występki skarbowe, które popełnione zostały przed dniem 31 sierpnia 1939 r.:

- 1) darowuje się kary grzywny orzeczone w rozmiarze nie powyżej 3.000 złotych;
- 2) darowuje się kary pozbawienia wolności orzeczone w rozmiarze nie powyżej 6 miesięcy;
- 3) łagodzi się o połowę kary pozbawienia wolności orzeczone w rozmiarze powyżej 6 miesięcy.

Art. 4. 1. W sprawach o przestępstwa podatkowe, które popełnione zostały przed dniem 31 sierpnia 1939 r.:

- 1) darowuje się kary pozbawienia wolności;
- 2) darowuje się kary grzywny, orzeczone w rozmiarze nie powyżej 3.000 złotych za przestępstwa nie objęte amnestią z mocy art. 1 ust. 1 pkt 3).

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do przestępstw polegających na naruszeniu przepisów o daninach publicznych nie objętych ordynacją podatkową.

Art. 5. 1. Amnestii, przewidzianej w art. 2 — 4, nie stosuje się:

- 1) do tych, którzy po dniu 30 sierpnia 1939 r. uchyłili się od obowiązku stawienia się do poboru lub od obowiązku pełnienia służby wojskowej;
- 2) do tych, którzy danym wyrokiem skazani zostali na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych;
- 3) do tych, którzy danym wyrokiem skazani zostali na umieszczenie w zakładzie dla niepoprawnych;
- 4) do tych, którzy danym wyrokiem skazani zostali na karę pozbawienia wolności na podstawie art. 24 prawa karnego skarbowego.

2. Władza, która zastosowała amnestię, może ją cofnąć w drodze postanowienia, jeżeli okaże się, że dana osoba w myśl ust. 1 pkt 1) nie podlega amnestii.

Art. 6. 1. W sprawach o wykroczenia, określone w ustawie z dnia 14 kwietnia 1937 r. o szkodnictwie leśnym i polnym (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 224), udziela się amnestii wyłącznie na następujących zasadach:

- 1) darowuje się kary grzywny i aresztu;
- 2) umorzenie sprawy może nastąpić tylko za zgodą pokrzywdzonego.

2. Niezłożenie przez pokrzywdzonego w ciągu miesiąca od wejścia w życie niniejszego dekretu oświadczenia, że żąda przeprowadzenia postępowania, uważa się za zgodę pokrzywdzonego na umorzenie sprawy.

Art. 7. 1. W razie zbiegu przestępstw podlegających amnestii, sąd stosuje amnestię do kar wymierzonych za zbiegające się przestępstwa, po czym orzeka karę łączną według zasad ogólnych.

2. W razie zbiegu przestępstwa podlegającego amnestii z przestępstwem, nie podlegającym amnestii, sąd nie stosuje amnestii do poszczególnych zbiegających się przestępstw, lecz może karę łączną złagodzić według słusznego uznania.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie wyłączają możliwości umorzenia postępowania co do poszczególnych zbiegających się przestępstw, które podlegają amnestii.

Art. 8. 1. Sąd może postępowania nie wszczynać lub postępowanie wszczęte umorzyć, jeżeli według okoliczności danego przypadku należałoby wymierzyć karę w takim rozmiarze, że podlegałaby darowaniu z mocy przepisu art. 2 pkt 1), art. 3 pkt 1) — 3), lub art. 4 niniejszego dekretu.

2. Zaniechanie lub umorzenie postępowania toczącego się z urzędu nastąpić może tylko na podstawie wniosku prokuratora; w sprawach należących do właściwości sądów grodzkich uprawniony do złożenia wniosku jest prokurator okręgowy, w sprawach zaś należących do właściwości wojskowych sądów rejonowych — oficer sądowy.

Art. 9. 1. Władze skarbowe właściwe do orzekania mogą postępowania nie wszczynać lub umorzyć postępowanie toczące się przed władzami skarbowymi, jeżeli według okoliczności danego przypadku należałoby wymierzyć karę w takim rozmiarze, że podlegałaby darowaniu z mocy art. 3 pkt 1) — 3) lub art. 4.

2. Zaniechanie wszczęcia postępowania i umorzenie postępowania na podstawie ust. 1 wymaga zezwolenia Ministra Skarbu; uprawnienie to Minister Skarbu może przelewać na władze skarbowe II instancji.

Art. 10. Umorzenie postępowania na podstawie art. 8 i 9 niniejszego dekretu będzie uchylone, jeżeli ten, przeciwko któremu postępowanie toczyło się, oświadczy w terminie zawitym czternastodniowym od zawiadomienia o umorzeniu, że żąda przeprowadzenia postępowania.

Art. 11. W sprawach, ściganych z oskarżenia prywatnego lub na wniosek, zaniechanie i umorzenie postępowania może nastąpić wtedy tylko, jeżeli oskarżyciel prywatny lub uprawniony do złożenia wniosku nie oświadczy w cią-

gu miesiąca od wejścia w życie niniejszego dekretu, że żąda przeprowadzenia postępowania.

Art. 12. W razie umorzenia postępowania na podstawie przepisów niniejszego dekretu, koszty postępowania ponosi:

- 1) w sprawach toczących się z urzędu — Skarb Państwa, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 587 lit. h) kodeksu postępowania karnego;
- 2) w sprawach z oskarżenia prywatnego — każda ze stron i Skarb Państwa, w granicach wydatków przez siebie wyłożonych; zaliczkę zwraca się w kwocie pozostałej po pokryciu kosztów postępowania.

Art. 13. 1. Przepisy niniejszego dekretu stosuje się do osób, które korzystały z ogólnego lub szczególnego aktu łaski tylko o tyle, o ile poprzedni akt łaski przyznawał osobom tym ulgi w mniejszym rozmiarze.

2. Przepisy niniejszego dekretu stosuje się odpowiednio do przestępstw, które zakwalifikowano według ustaw dawnych.

Art. 14. 1. Amnestię stosuje władza, przed którą toczy się postępowanie, albo władza zarządzająca wykonanie orzeczenia, jeżeli nie zastosowano jej już przy wydaniu orzeczenia.

2. W przypadku, określonym w art. 7 niniejszego dekretu, amnestię stosuje postanowie-

niem sąd pierwszej instancji właściwy według zasad ogólnych, jeżeli nie zastosowano jej przy wydaniu wyroku.

Art. 15. 1. Na postanowienia sądów co do stosowania niniejszej amnestii służy zażalenie do jednej bezpośrednio wyższej instancji.

2. Rozstrzyganie zarzutów i wątpliwości, powstałych w związku ze stosowaniem niniejszej amnestii przy wykonywaniu wyroków sądowych, odbywa się według art. 555 kodeksu postępowania karnego lub art. 488 kodeksu wojskowego postępowania karnego.

3. W postępowaniu przed władzami administracyjnymi przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, przy czym zażalenie rozstrzyga ostatecznie władza bezpośrednio przełożona nad władzą zarządzającą wykonanie orzeczenia.

Art. 16. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Sprawiedliwości i innym ministrom we właściwym im zakresie działania.

Art. 17. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *Stawoj Składkowski*
Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*

554

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 1 września 1939 r.

o wprowadzeniu postępowania doraźnego przed sądami powszechnymi w sprawach o niektóre przestępstwa.

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 23 czerwca 1939 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 366) zarządza się co następuje:

§ 1. Wprowadza się przed sądami powszechnymi na całym obszarze Państwa postępowanie doraźne, przewidziane w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 marca 1928 r. o postępowaniu doraźnym (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 315) oraz w art. 5 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 23 czerwca 1939 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 366).

§ 2. Postępowaniu doraźnemu podlegają przestępstwa przewidziane:

- 1) w kodeksie karnym 1932 r. w art. 93 — 99, art. 100 § 1, art. 101 — 103, art. 104 § 1, art. 105 §§ 1 — 3, art. 106 — 109, art. 114, art. 125 § 1, art. 126, art. 154 § 2, art. 155 § 2, art. 163, w art. 164 lub

166, jeżeli zgromadzenie, zebranie lub związek ma na celu przestępstwo podlegające postępowaniu doraźnemu, w art. 167, art. 175 § 1, art. 215 § 1, art. 216 § 1, art. 217 § 1, art. 218, art. 219, art. 221, art. 222, w art. 223 lub 224, jeżeli czynu dokonano lub usiłowano dokonać przez uszkodzenie urządzeń, w art. 225 § 1, art. 258 — 260, w art. 257 lub 261, jeżeli sprawca był zaopatrzony w broń albo narzędzie przeznaczone do napaści lub obrony, w art. 263 § 3;

- 2) w art. 10 §§ 1 — 4, art. 12 §§ 1 — 2, art. 13, art. 14 § 2, art. 16 i 17 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o niektórych przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu Państwa (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 851);